

BIRDSAFARI
SWEDEN

ROVFÅGEL- BONANZA

I **BATUMI**

GEORGIEN

30 sept - 6 okt
2018

Researangör: **Birdsafari Sweden / Karlmark resor**

Reseledare: **Daniel Green**

Guide: **Kostadin Valchev**

Text: **Daniel Green**

Foto: **Daniel Green / Erik Öberg / Håkan Eklund / Lars Sundström / Rolf Larsson / Noelle Piron**

Deltagare: **Per-erik Pershagen, Erik Öberg, Göran Karlsson, Håkan Eklund, Lars Sundström, Ove Larsson, Rolf Larsson, Anders Thorén, Göran Eriksson, Noelle Piron**

En resa i lugnt tempo, utan särskilt tidiga morgnar eller sena kvällar. Man tillbringar en hel del tid stående/ sittande för att vänta in och titta på rovfågelsträcket. I princip från ca 10-17 de dagar det är gynnsamt väder. Bekvämt, bra boende, tillgång till bar och restaurang med såväl buffé som A la carte, georgisk mat och även internationellt. Korta transportsträckor med buss ca 30 minuter eller mindre till de båda rovfågels-punkterna, som längst ca en timme till Kolkheti N.P och Choroki-deltat. Korta vandringar uppför till utsikterna kan göra en lätt andfådd. Viss valfrihet ryms i upplägget, då det inte är några långa sträckor och vi har egen chaufför som t.ex. kan låta en del av gruppen åka tidigare till hotellet om man bara vill njuta vid poolen. Chans på fåglar intill hotellet som ligger vid stranden och inbjuder till lätt skådning före frukost och middag, även fina solnedgångar över Svarta havet.

Söndag 30 september

Flyg från Arlanda (7 pers) och Kastrup (3 pers) och vi sammanstrålar med ytterligare en resenär från Bryssel, på Atatürk-flygplatsen i Istanbul. Fyra timmar går fort att slå ihjäl med lite lunch och byte av gate-område. Inne från terminalen går också att se ett trettiotal **alpseglare** i luftrummet ovanför flygplatsen. Vid 19.30 lokal tid landar vi i Batumi och blir ögonblickligen mottagna av vår ciceron Kostas med chauffören Omar och mellanbuss. Det är mörkt, men behagligt varmt och lite lätt fuktigt när vi kliver ut i den georgiska kvällen. Dryga halvtimmens transfer och vi är i Chakvi norr om Batumi. Efter lite debacle med rumsfördelning på Oasis hotel blir det ändå middag från buffé i en livlig matsal, med en förvånansvärd mängd afrikanska människor. Det visar sig att det är Schack-olympiad i Batumi med deltagare från 180 olika länder (!)

Måndag 1 oktober

Klar, lite sval, vindstilla morgon. Svarta havet ligger blankt bara några steg från hotellet. **Medelhavstrutar** och några **kentska tärnor** ses över havet, flera **sädesärlor** och en vanlig **stenskvätta** en bit bort. Efter frukost kommer Omar med bussen och vi kör upp i kullarna ovanför staden, mot Shuamta, som också kallas Raptor station 2. Det är en slingrande, stigande väg som snart blir för lerig och gropig för bussen, så vi går den sista biten. Kostas kan dock köra ytterligare några varv med sin 4-hjuls-drivna bil. Mat, dryck och de som har svårt att gå får skjuts, ett bra upplägg. Vi hinner inte upp till position förrän dagens första **ormörn** kommer sträckande lågt över oss, enstaka **vråkar** och **brunglador** följer därpå. De som går sist har turen att få se en ung **balkanhök** - med sin

Stäppörn

Sparvhök

Stäppvråk

Brun glada

Större skrikörn

Mindre skrikörn

Ormörn

Tisdag 2 oktober

Före frukost-spaning vid stranden producerar en ung hona **ökenstenskvätta** som dock bara reseledaren ser och dokumenterar på video genom tuben. När den eftersöks återfinns den inte. Troligen - så vitt vi kan få fram - en rejält sällsynt art i landet. Några **medelhavstrutar** och tre **storskarvar** flyger förbi. Idag satsar vi på Raptor station 1, Sakhalvasho. Den ligger närmare havet och igår kunde vi se uppifrån det högre belägna Shuamta, att en hel del av de **mindre skrikörnarna** borde ha passerat betydligt närmare här. Det börjar hyfsat med en del **brunglador** och **stäppvråkar**, en ung **aftonfalk** piggar upp. Vi lyckas dock missa en ad hane som passerade nära. Resans första mörka **dvärgörn** noteras, tre **ägretthägrar** ses

flyga ner mot havet och några får korn på en **stäpp/ängshök** som räknarna bestämmer till stäpphök. Det var varmt igår, men idag är det riktigt hett, troligen närmare +30°. Kortbyxor och sandaler på, men det är svårare att hitta skugga här på Sakhalvasho. Kostas levererar kycklingwraps som är varma och kryddiga. Vilka bra fältluncher vi får! Frukt och vatten på det. Då aktiviteten tycks avta till ganska blygsam sträckaktivitet framåt eftermiddagen bestämmer vi oss för att de som vill kan få skjuts tillbaka till hotellet för att slappa vid poolen lite. Några vill stanna och fortsätta spana rovisar och en tredje grupp tar en repa i Batumis botaniska trädgård. Där är det livligt värre med bröllopsfölje och en hel del människor. Vi gör vårt bästa för att hitta den lilla Krüpers nötväcka som här ska ha sin nordligaste

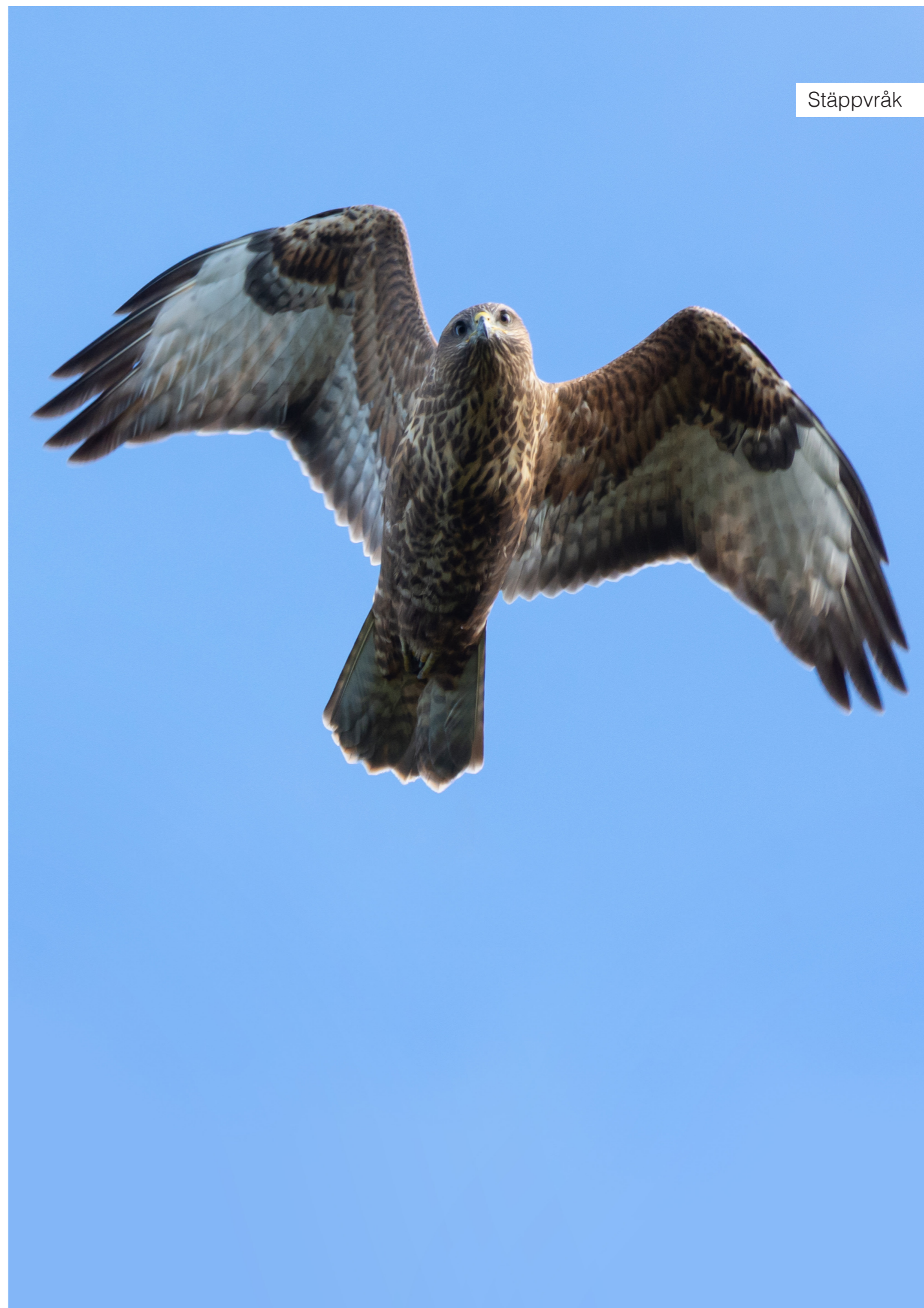
Dvärgörn

utpost i världen. Ett uppdrag som dock inte lyckas oss. Trevlig miljö ändå att besöka, med många träd och buskar, flera blommor med en underbar doft. En buske med vita blommor i kluster doftar som en blandning av hägg och liljekonvalj, riktigt härligt. Serveringen strax innanför huvudentrén gör riktigt bra kaffe också. De som går ner till stranden på eftermiddagen får se en **fiskgjuse** som sträcker lågt över vågorna. En av deltagarna ser några slags **valar** ute i havet och får t.o.m. bild på en ryggena, men det är för långt håll för säker artbestämning. Kanske grindval? Ikväll sitter vi utomhus och äter middag i den sköna kvällen. Dagens räkning kan summeras med bl.a: (BRC-siffror från Sakhalvasho inom parentes för jämförelse) **2 svarta storkar**, **brun glada 70 (78)**, **stäppvråk 85 (78)**, **brun kärrhök 18 (78)**, **stäpphök 1 (3)**, **sparvhök 11**, **bivråk 4**, **dvärgörn 2**, **aftonfalk 2 (3)**, **lärkfalk 4**, **tornfalk 7**. Inget värstingsträck alltså. Detta trots att förutsättningarna egentligen såg väldigt bra ut med sol, klart och lite vind som dock ökade framåt dagen. Men förutsättningarna norrut och runtom påverkar förstås mycket också. Vi får lära oss att är det

för klart väder över höga Kaukasus korsar fler rovfåglar på bred front över bergskedjan, bäst är om det är moln över berget och vinden från ostsektorn så de trycks in mot kusten.

Stäppvråk

Stäppvråk

Fika vid Shaumta

Onsdag 3 oktober

Fem av oss träffas klockan 7 vid stranden för lite före-frukost-skådning. Det är knappt kikaljus, men det beror nog mest på molntäcket för solen ska gå upp ganska precis 07.00. Vi går en liten bit söderut där det är mer vegetation, det står inte på förrän vi stöter upp en **rödstrupig piplärka**, som lockar intensivt och landar en bit bort. En **kornsparv** knäpper från en busktopp och visar sig snart ha en juvenil kompis med sig också. **Buskskvätta** blir nästa fågel att sitta i en busktopp. Rödstrupiga piplärkan ses två gånger till, men är svår att få se på marken. Frukost 08 och avfärd 09 i lugnt tempo. Vi åker upp till Shuamta (raptor station 2) enligt varannandags-principen. Då och då får vi vänta på kor som ska flytta sig från den slingrande, smala vägen som leder upp i kullarna utanför den lilla staden Chakvi. Här ligger en hel del hus i olika stil, från ganska vräkiga, gamla villor till enkla, ofta inte färdigbyggda betonghus. Däremot ser vi inga byar, allt verkar väldigt decentraliserat. Många tycks ha egna kor (de går överallt) och höns, en liten trädgård där man odlar tomater, paprika och vindruvor, mandarinträd är väldigt vanliga. Det skördas också hö som sen hängs på tork inne i trädgården på linor, sannolikt för att bli vinterfoder till djuren.

Kornsparv

Det är väldigt lugnt med fågel i början (jämfört med i förrgår då det kom ormörn och annat direkt vi kom hit) och vindstilla, klart väder. 10.15 kommer en första **ormörn** sträckande och det rör på sig lite och vi tycker nog himlen ser positiv ut ändå. Trots en lugn förmiddag bestämmer vi oss för att hålla ut och tro på att sträcket ska komma igång. Det visar sig vara ett mycket bra beslut. Först är det mest **bruna kärrhökar** som passerar, sen börjar skruvarna med **stäppvråk** bli allt större och snart är ett ymnigt sträck igång. **Skrikörnar** blandar sig också i leken och vi börjar bli lite säkrare på att plocka ut de större idag, flertalet är dock mindre. Shuamta är också helt rätt lokal att stå på idag, då flest rovfåglar verkar gå över oss eller lite upp mot bergen. Skrikörnarna är betydligt talrikare idag och vi noterar 100 **mindre skrikörn**, 10 **större skrikörn** och 4 stäppörn, i princip lika som projektets officiella räkning. 4 **dvärgörnar**, 2 **aftonfalkar**, 4 **svarta storkar**, **ormörn** 22 (30), **brun kärrhök** 70 (181), **brunglada** 50 (245), **bivråk** 15 (142), kan också noteras, men bulkarten är förstas **stäppvråk**. För oss är det ett mindblowing, helt otroligt läckert supersträck som man som nordbo sällan sett maken till. Det fina är också att de flesta fåglar går tämligen nära och inte alltför högt, många skruvar har en

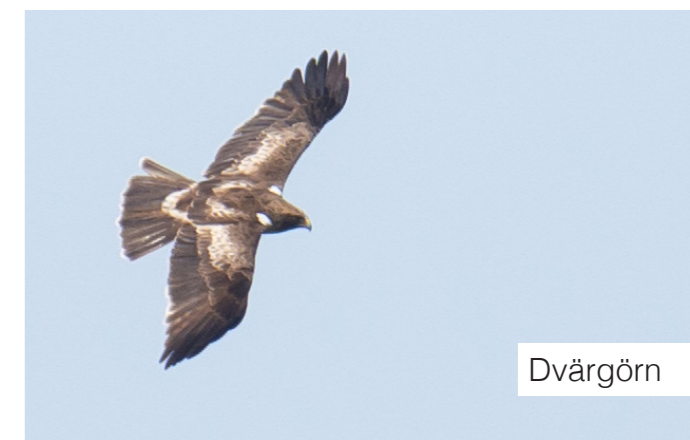
densitet av fågel som bara är så mäktig att se. Vi räknar 5.200 **stäppvråk**, men officiella siffran för dagen är 9.000 stäppvråkar. Idag ses också en **tofsbivråk** av projekträknarna på toppen ovanför oss. Vi får se bilder på den och den kanske inte är så typiskt tecknad. Möjligen har vi sett den, men inte reagerat. Den kom kl. 12.12 och alldeles över oss, en period när det ännu var ganska lugnt sträck.

Ett lockläte som låter som en **taigasångare** hörs, men fågeln ses endast skytvis och bara Håkan - som bor i Finland och har mer vana - känner sig helt säker, men vi släpper den i brist på bevis.

Även idag varvar vi ner med gott, turkiskt kaffe på fiket. Vissa har även fått dem att laga lunch här med hemgjorda korvar och stekt potatis. Allt för att uppmuntra entreprenörskapet. Serveringen har också väldigt fin utsikt så vi fortsätter att se fåglar härifrån också, återigen skrikörnar under goda förhållanden. Det är svårt att slita sig och några av oss vill stanna kvar när

vi är på gång att vända hemåt. Vi står kvar och njuter av skrikörnar som glider in på löpande band över oss mot blå himmel och tämligen låg höjd, in i det sista, inklusive en fin större, men sen tar det slut såpass att alla är nöjda med att åka. Magnifik avslutning ändå.

De som tar en kaffe i strandbaren före middagen får se 42 **kentska tärnor** flyger förbi i en högljudd flock. Solnedgången över Svarta havet är magnifik ikväll.

Dvärgörn

Torsdag 4 oktober

Molnig morgon och det passar ju bra då vi ska bege oss norrut till sjö och våtmark. De som gått längs stranden kan rapportera **rödstjärt**, **kungsfiskare** och **svarthalsad dopping**. Vi kör en knapp timme norrut till Kolkheti National Park där det blir en båttur över en den stora sjön Paliastomi. **Ågrett**- och **silkeshäger** ses längs vägen, **drillsnäppa** och **kungsfiskare** ses vid båtplatsen som är en märklig plats med förfallna betonghus och en trasig brygga där de trasiga brädorna för säkerhets skull täckts över med ett stycke papp (!).

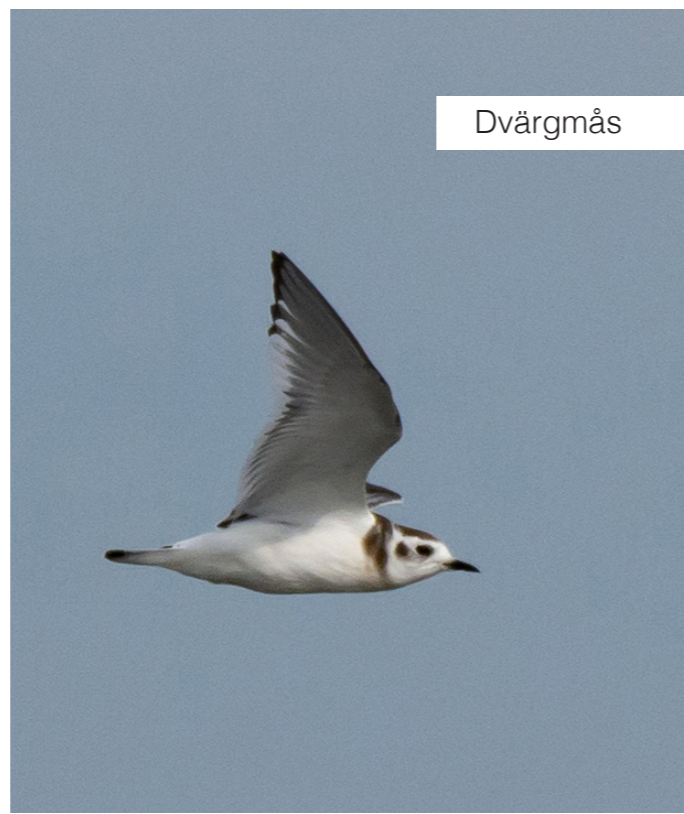
Först ser man inte mycket fåglar alls, men ganska snart dyker det upp lite doppingar, först **skäggdoppingar**, sedan ett gäng **svarthalsade doppingar**. Därnäst ligger det en flock **dvärgmåsar** framför oss, en snygg ungfågel flyger längs med båten en stund och ger lite bildchanser. Tärnor dyker upp och först ropas svarttärna ut, det gäller dock bara tills vi får närmare obsar och en adult fågel visar sig, det är **vitvingade tärnor**! En riktigt snygg adult i sommardräkt flyger nära och fint. Att de kunde ha så fin dräkt fortfarande var en överraskning. Båten går in i vad som ser ut som en flodmynning och vi befinner oss snart i en miljö som kan påminna om sydliga nejdens mangroveträsk. Det är dock inte särskilt mycket

fågel här, bortsett från...**kungsfiskare**! Det sitter eller flyger upp kungsfiskare med jämna mellanrum hela tiden och vi försöker förstås få bilder på dessa färgstarka varelser, men de är mestadels väldigt skygga. Några lyckas, vi räknar med att ha sett ett 20-tal individer minst under båtfärden. En **skogsnäppa** här blir resans enda. En **duvhök** flyger upp framför oss vid ett tillfälle och på vägen tillbaka ger - troligen samma individ - sig på att dyka mot en **fiskgjuse**. En kort landstigning hinns med också, men det är föga produktivt, så vi åker snart vidare. En **grå flugsnappare** sågs i en trädtopp längs "mangrovens" kant och på återfärden hörs de på flera ställen. När vi korsar sjön på väg tillbaks ser vi en juv **svarthuvad mås** (som visar sig bli resans enda). När vi kommer tillbaka till båtens utläggningsplats sitter en **kungsfiskare** kvar på samma pinne som när vi åkte. Nämnas kan att sjön Paliastomi är känd för att hysa betydande skaror övervintrande fåglar som änder och pelikaner. Vore intressant att besöka den tiden, vintrarna här är ju kända som milda.

Lite söderut hittar vi ett ställe som är öppet och serverar lunch, snabbt går det också. Först bjuds det på rakea - hemgjord typ grappa - i de 4 snapsglas som verkar finnas. När de druckits upp får vår guide Kostas gå och diska dem så fler kan dricka. (man tager vad man haver här)

Vitvingad tärna

Dvärgmås

Kungsfiskare

Silkeshäger

En väldigt rik soppa med grönsaker och köttben serveras strax, bröd därtill och de ostfyllda bröden kachapuri på det. Åska mullrar plötsligt och himlens portar öppnar sig. Vi är riktigt glada att sitta under tak och inte vara ute på sjön just då. Skuren går strax över och vi kan köra de få minuterna tillbaka norrut för att komma ut till en fin strand med mörk sand och en flodmynning. Flodmynningen blir ett givande besök. Vi har knappt hunnit ut på stranden förrän en labb ropas ut och det visar sig vara en **kustlabb**. En lärka ser ljus ut mot den mörka sanden men visar sig ändå bara vara en **sånglärka** när allt kommer kring. Där vi kan se floden hålls en del måsar och det visar sig flera **långnäbbade måsar** bland **skrattmåsar**, åtskilliga rentav, (vi räknar med ett dussin) även flera adulta som har riktigt bra rosaton på framsidan. Här finns också vadare,

först ser vi några **kustpipare** på håll, sedan ett gäng mindre vadare som vi behöver närma oss för att artbestämma. Det går bra och vi kan direkt se att majoriteten är **kärrensäppor** och **större strandpipare**, men här finns även **sandlöpare**. I närmare granskning hittas en **småsnäppa** och en **myrsnäppa**, slutligen även en **spovsnäppa**. En till labb drar förbi på havssidan och ser faktiskt ut som en juvenil **fjälllab** i både dräkt och kroppsbyggnad, men vi släpper den obestämd. **Kentska tärnor** och även ett antal **fisktärnor** ses vid flodmynningen. På vandringen tillbaks mot bussen stöter vi en stenskvätta framför oss som dock bara är en hona vanlig **stenskvätta**. Håkan och Kostas åker till flygplatsen för att hämta Håkans förlupna resväska och nu äntligen får han återse den och sin packning. Väskan försvann mellan Helsingfors och Stockholm på en norwegian-flight.

Långnäbbad mås

Fredag 5 oktober

På morgonen innan avfärd ser en av deltagarna några slags **valar** ute i havet och får t.o.m. bild på en rygghena. Tre endemiska valarter förekommer i Svarta havet och av storleken och färg att döma torde det ha varit ett par **svartahavsflasknosdelfiner**. Regn och rusk, men vi spänner bågen och åker ner mot Chorokideltat söder om Batumi. Tyvärr visar det sig att vägen ut i deltat inte är farbar med bussen och chauffören vägrar att åka den alternativa vägen, då det sitter en förbudsskylt där (verkar ju logiskt trots allt). Vi kliver ut och testar att gå den leriga vägen men den blir snart t.o.m. omöjlig att gå på då den är helt vattenfylld. En **rödstjärt** och en **stenskvätta** sätter sig på en sten. När vi är på väg in i bussen viker vi av mot en liten väte där två **rörhönor** ses och samtidigt flyger en **vaktel** upp alldeles bakom oss. Vi tar oss i alla fall ned till stranden söderom deltat och hittar en rad enkla tak där en servering t.o.m. är öppen. Här kan vi få regnskydd och havsutsikt samtidigt i alla fall. Regnskurarna kommer och går, blåsigt är det också. En hel del **svalor** - främst **ladu**- men enstaka **back**- trycker ändå på söderut. Några **krickor**, **dvärgmåsar**, **medelhavstrutar** och en misstänkt **Armenisk trut** ses också. Per-Erik går iväg och letar fågel, kommer snart tillbaka och har hittat en **nattskärna**. Fågeln sitter kvar och kan beskådas i tub av alla som vill trots regnet. En ung **aftonfalk** fladdrar lite i vinden och kommer helt nära oss när den ska sätta sig på lyktstolparna längs strandpromenaden. Håkan och Per-erik går ännu lite längre bort när vi andra fått nog av regn och kyla. De återkommer med rapport om **blåhake**, **gransångare** och **svarthakad buskskvätta**.

Armenisk trut

Vid bron över Choroki-floden står en imponerande flock trutar. Chauffören Omar gör ett försök att blidka vår önskan om att hitta en väg ner och uppströms floden för att kunna titta närmare på dem, men även det slutar i enorma vattenpölar och gytta. Vi åker in i stan och begår lunch på ett lite märkligt ställe, men med goda pizzor, stroganoff, soppor och annat. På eftermiddagen gör vi ett nytt försök på nötväcken i botaniska trädgården, men utan framgång. Regnet tilltar igen efter en stunds uppehåll och fågelaktiviteten är förstås inte på topp. Ett gäng **talgoxar** och några **bofinkar**, samt en överflygande **fiskgjuse** är allt som ses. Strandragg som avslutning ger **kornspurv** igen, **buskskvättar**, **stenskvättor**, **rödstjärt**, samt en ung **turturduva**. Läckert!

Bruna glador

Lördag 6 oktober

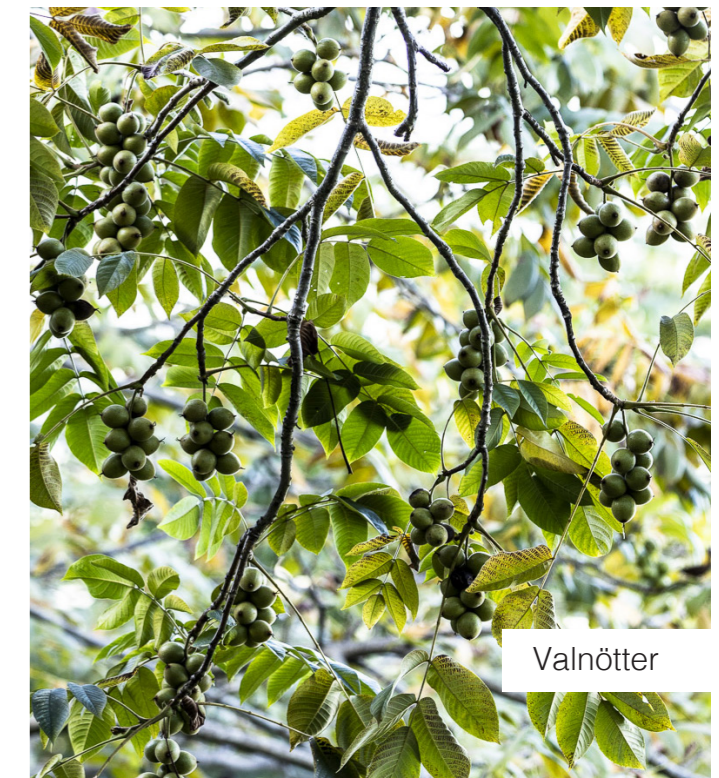
Klar himmel igen inger hopp. En före-frukostpromenad till stranden ger **rödstrupig piplärka**, **turturduva** och när man tittar upp mot bergen kommer redan **brunglador** glidande. Det här kan bli en bra rovfågeldag. Vi äter frukost och när vi står vid lobbyn och väntar på bussen tilltar sträckket av **brunglador** över oss, en första **bivråk** ses också. Då rovfåglarna tycks gå nära stranden idag, beslutar vi oss för att börja vår dag vid Sakhalvasho, raptor station 1. Ett gott beslut visar det sig då det är en hel del rovisar som kommer nära och i bra ljus direkt vi kommer upp på kullen. Majoriteten är **brunglador** - några imponerande skruvar går nedanför oss med havet som bakgrund - ser riktigt läckert ut. Flera **bivråkar** ingår också. En örn som seglar nere i dalen blir strax föremål för diskussion stäpp- eller mindre skrikörn? Bilder bevisar att det faktiskt är en **stäppörn**, även om det vita bandet på undersidan är mycket fragmentariskt. Flera flockar med **svarta storkar** kommer tidigt och går lågt i rak sträckflykt, även **skogsduva** märks bland sträckkorna idag, liksom svalor som sträckt de flesta dagar. Det pangas en del runtom oss och Erik får en spännande upplevelse när han först hör ett nära skott och sedan rasslet av hagelsvärmen som ramlar ner genom lövverket runtom honom. Hmmm... Annars har det faktiskt inte skjutits så mycket som i alla fall jag väntade mig. Visst har man hört skott då och då, men inte särskilt ofta. Det har definitivt inte stört upplevelsen och vi har tack och lov sluppit se rovfåglar träffas. En **bivråk** med flera saknade fjädrar i ena handen, var det tydligaste exemplet på skadskjuten fågel.

Skadeskjuten bivråk

Det blir lite uppehåll i sträckket och vi tar chansen att flytta oss upp till Shuamta, då sträckket börjat visa tendenser att gå högre upp. Ett helt korrekt beslut. Vi har tur att inte missa särskilt mycket under förflyttningen, det är lugnt när vi kommer fram, men sen börjar det röra sig i skyn. Eftermiddagen blir intensiv även om sträckket också går högre idag än någon tidigare dag. Tre **kejsarörnar** och resans enda **gåsgam** hör till höjdpunkterna. Vid 17-tiden avbryter vi och då är det ändå en strid ström av rovfåglar, främst **stäppvråkar** ovanför oss. Dagens summor är de mest imponerande hittills med 25.747 **stäppvråkar**, 255 **mindre skrikörnar**, 31 **större skrikörnar**, 30 **stäppörnar**, 3 (4) **kejsarörnar**, 75 **ormörnar**, 3 **aftonfalkar**, 234 **svarta storkar**, m.m.

När vi går ner kommer en traktor med många säckar lastade och en rökande man som står eller sitter på dem. Det är valnötter som skördats. En järn- och proteinrik stenfrukt med 60%-ig fetthalt är en tillgång i det småskaliga blandjordbruket vi ser exempel på här. Säckar har legat här och var vid husen i kullarna. Orange Persimon-frukter dignar från träden här och skördas uppenbarligen också, även om det är lite tidigt ännu. Provsmaeking av en nedfallen frukt ger en besk, kärv smak som omogna slånbar, enligt kännare ska den helst uppleva lite frost innan den blir mogen.

Valnötter

Resan är ett samarbete mellan
Birdsafarisweden och Karlmark Resor.

Birdsafarisweden - Res

www.birdsafarisweden.se

daniel@birdsafari.se

+46 - (0)706-18 43 16

Formgivning: **Max Green Ekelin**
Copyright 2018